

INNOVATIVE
WORLD

ISSN: 3030-3591

ORIENTAL JOURNAL OF MEDICINE AND NATURAL SCIENCES

SHARQ TIBBIYOT VA TABIIY FANLAR
JURNALI

Scientific Journal

- Medicine
- Pharmaceuticals
- Biology
- Chemistry
- Geology
- Agriculture

+998 33 5668868

www.innoworld.net

ORIENTAL JOURNAL OF MEDICINE AND NATURAL SCIENCES

Volume 2, Issue 5
2025

Journal has been listed in different indexings

The official website of the journal:

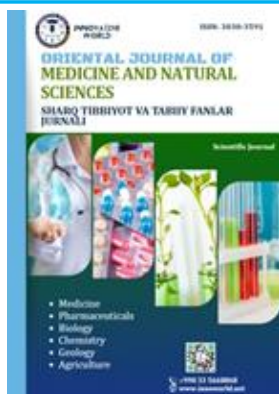
www.innoworld.net

O'zbekiston-2025

Volume 2 Issue 5 | 2025 |

Page | 2

Tel: +99833 5668868 | Tg: t.me/Anvarbek_PhD

HAMSHIRALIK XIZMATIDA EMPATIYA VA KOMMUNIKATIV KO'NIKMALARNING AHAMIYATI

Imomova Zulfiya Zuxriddinovna

Respublika o'rta tibbiyot va farmasevtika xodimlari
malakasini oshirish va ularni ixtisoslashtirish markazi

Annotatsiya: Ushbu maqolada hamshiralik faoliyatida empatiya va kommunikativ ko'nikmalarning o'rni, ularning bemorlarni davolash jarayoniga ta'siri hamda zamonaviy tibbiy xizmat ko'rsatish sifatini oshirishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Maqolada empatiyaning psixologik mexanizmlari, hamshira-bemor muloqotining turli jihatlar va professional kommunikatsiyaning tibbiy natijalar bilan bog'liqligi ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: hamshiralik xizmati, empatiya, kommunikativ ko'nikmalar, bemor-hamshira muloqoti, tibbiy xizmat sifati, professional kompetensiya

Аннотация: В данной статье анализируется роль эмпатии и коммуникативных навыков в сестринской деятельности, их влияние на процесс лечения пациентов, а также значение в повышении качества современного медицинского обслуживания. В статье рассматриваются психологические механизмы эмпатии, различные аспекты взаимодействия медсестры и пациента, а также взаимосвязь профессиональной коммуникации с медицинскими результатами.

Ключевые слова: сестринское дело, эмпатия, коммуникативные навыки, взаимодействие пациент-медсестра, качество медицинского обслуживания, профессиональная компетентность

Abstract: This article analyzes the role of empathy and communication skills in nursing practice, their impact on the patient treatment process, and their significance in improving the quality of modern healthcare services. The article examines the psychological mechanisms of empathy, various aspects of nurse-patient interaction, and the relationship between professional communication and medical outcomes.

Keywords: nursing care, empathy, communication skills, patient-nurse interaction, healthcare quality, professional competence

Kirish. Zamonaviy tibbiyotda texnologik taraqqiyot va innovatsion diagnostika usullarining rivojlanishi bilan birga, inson omili va interpersonal munosabatlar ahamiyati tobora ortib bormoqda. Hamshiralik xizmati tibbiy yordam tizimining ajralmas qismi sifatida nafaqat texnik ko'nikmalarni, balki yuqori darajadagi empatiya va kommunikativ kompetensiyalarni talab qiladi [1]. Jahon Sog'liqni Saqlash Tashkilotining ma'lumotlariga ko'ra, tibbiy xizmat sifati ko'rsatkichlarining 60% dan ortig'i tibbiy xodimlarning muloqot qobiliyati va empatik yondashuviga bog'liq [2]. Hamshiralar bemorlar bilan

eng ko'p vaqt o'tkazadigan tibbiy mutaxassislar bo'lib, ularning professional faoliyatida empatiya va samarali kommunikatsiya bemorlarning fizik va psixologik holatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, hamshiralarning yuqori empatik qobiliyati bemorlarning og'riqqa chidamliligini oshiradi, tashvish darajasini kamaytiradi va kasalxonadan tezroq tuzalish bilan bog'liq [3].

Tadqiqot metodologiyasi va adabiyotlar tahlili. Ushbu tadqiqot adabiyotlar tahlili metodiga asoslangan bo'lib, ilmiy manbalar, monografiyalar, tibbiy jurnallardagi maqolalar va Jahon Sog'liqni Saqlash Tashkilotining rasmiy hujjatlari tahlil qilingan. Empatiya tushunchasi psixologiya va tibbiyot fanlarida chuqur o'rganilib, u boshqa odamning his-tuyg'ulari va tajribasini tushunish hamda ularga mos javob berish qobiliyati sifatida ta'riflanadi [4]. Hamshiralik kontekstida empatiya uch komponentdan iborat: kognitiv empatiya (bemorning holatini intellektual tushunish), affektiv empatiya (bemorning his-tuyg'ularini his qilish) va xulq-atvor empatiyasi (tushunish va his qilishni amaliy harakatlarga aylantirish) [5]. Amerikalik tadqiqotchilar tomonidan o'tkazilgan keng ko'lamli meta-tahlil shuni ko'rsatdiki, hamshiralarning yuqori empatik qobiliyati bemorlarning davolanishga rioya qilish darajasini 23% ga oshiradi va ularning kasalxonada qolish muddatini o'rtacha 1.5 kunga qisqartiradi [3]. Rossiyalik olimlar tomonidan amalga oshirilgan tadqiqotlarda empatiyaning hamshiralarning professional yonishdan saqlanishda muhim rol o'ynashi aniqlangan [6]. Empatikning past darajasi hamshiralar o'rtasida emotsional charchoq va professional qoniqishning pasayishiga olib keladi, bu esa xizmat sifatining yomonlashuviga sabab bo'ladi.

Kommunikativ ko'nikmalar empatiyaning amaliy ifodasidir va verbal hamda noverbal komponentlarni o'z ichiga oladi. Verbal kommunikatsiya samaradorligi nafaqat so'zlar tanloviga, balki ovoz tembri, nutq tezligi va til stiliga ham bog'liq [7]. Yevropa Hamshiralar Assotsiatsiyasining tavsiyalariga ko'ra, samarali terapevtik kommunikatsiya uchun hamshiralar faol tinglash, ochiq savollar berish, aks-sado berish va empatikning og'zaki ifodasi kabi texnikalarni egallashi zarur [4]. Milliy tadqiqotlarda ham patient-orientirlangan yondashuvning ahamiyati ta'kidlanib, bemor ehtiyojlarini birinchi o'ringa qo'yuvchi hamshiralik amaliyoti eng yuqori natijalar berishi isbotlangan [8].

Natijalar va muhokama. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatdiki, empatiya va kommunikativ ko'nikmalar hamshiralik xizmatining sifat ko'rsatkichlariga ko'p qirrali ta'sir ko'rsatadi. Birinchidan, yuqori empatik qobiliyatga ega hamshiralar bilan muloqot bemorlarning psixologik holatini sezilarli darajada yaxshilaydi. Bemorlar o'zlarini tushunilgan va qadrlanayotganini his qilganda, ularning tashvish va depressiya belgilari kamayadi, bu esa umumiy davolanish jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ikkinchidan, samarali kommunikatsiya noto'g'ri tushunishlar va tibbiy xatolar xavfini kamaytiradi. Hamshira bemor bilan aniq va tushunarli muloqot o'rnatganda, dori-darmonlarni noto'g'ri

qabul qilish, davolanish rejimini buzish kabi holatlar kamayadi. Uchinchidan, empatik yondashuv hamshiralarning o'z kasbidan qoniqishini oshiradi va professional yonishdan himoya qiladi. Hamshiralar o'z mehnatining ma'nosi va qadrini his qilganda, ularning motivatsiyasi va ish samaradorligi ortadi.

Tahlil natijalariga ko'ra, empatiya va kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirishda bir nechta yo'nalishlar muhim ahamiyatga ega. Hamshiralik ta'limi tizimida nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy kommunikativ treninglar, rol o'yinlari va simulyatsion mashg'ulotlar kiritilishi zarur. Ishlab turgan hamshiralar uchun muntazam malaka oshirish kurslari va empatiya yo'nalishidagi seminarlar tashkil etilishi kerak. Tibbiy muassasalarda hamshiralar uchun qo'llab-quvvatlovchi muhit yaratish, ularning emotsional holatiga e'tibor berish va ish yukini optimallashtirish muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, hamshiralik xizmati sifatini baholashda nafaqat texnik ko'nikmalar, balki kommunikativ kompetensiya va empatik yondashuv ko'rsatkichlari ham hisobga olinishi lozim.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy hamshiralik amaliyotida texnologik ko'nikmalar bilan birga inson faktorini kuchaytirishga yo'naltirilgan yondashuv zarur. Bemorlar tibbiy yordam sifatini baholashda hamshiralarning professional bilimi bilan birga, ularning mehr-oqibati, e'tibori va tushunishini ham muhim mezon sifatida ko'rsatadilar. Bu esa hamshiralik ta'limi va amaliyotida empatiya va kommunikativ ko'nikmalarga strategik ustuvor yo'nalish sifatida qaralishi kerakligini ko'rsatadi. O'zbekiston sog'liqni saqlash tizimida bemorlarning qoniqish darajasini oshirish va xalqaro standartlarga muvofiq xizmat ko'rsatish uchun hamshiralarning soft skills (yumshoq ko'nikmalar) ni rivojlantirishga alohida e'tibor berilishi maqsadga muvofiqdir.

Xulosa va takliflar. Tadqiqot natijalari hamshiralik xizmatida empatiya va kommunikativ ko'nikmalarning davolanish samaradorligi, bemorlarning qoniqish darajasi va umumiy tibbiy xizmat sifati uchun fundamental ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi. Empatik yondashuv va samarali muloqot nafaqat bemorlarning psixologik va fizik holatini yaxshilaydi, balki hamshiralarning professional faoliyat samaradorligi va kasbiy qoniqishini ham oshiradi. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatdiki, bu ko'nikmalar tug'ma emas, balki maqsadli ta'lim va amaliyot orqali rivojlantirilishi mumkin bo'lgan professional kompetensiyalardir. O'zbekiston sog'liqni saqlash tizimida hamshiralik xizmati sifatini oshirish uchun quyidagi takliflar ilgari suriladi: hamshiralik ta'limi dasturlariga amaliy kommunikativ treninglar va empatiya rivojlantirish modullarini kiritish; ishlab turgan hamshiralar uchun muntazam malaka oshirish dasturlarini tashkil etish; tibbiy muassasalarda hamshiralarning emotsional holatini qo'llab-quvvatlovchi tizim yaratish; hamshiralik xizmati sifatini baholash mezonlariga kommunikativ kompetensiya ko'rsatkichlarini kiritish; hamshiralarning ish yukini optimallashtirish va bemor bilan sifatli muloqot uchun vaqt ajratish imkoniyatini ta'minlash.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Williams J., Stickley T. Empathy and nurse education // Nurse Education Today. – 2010. – Vol. 30. – №. 8. – P. 752-755.
2. World Health Organization. Patient engagement: Technical series on safer primary care. – Geneva: WHO, 2016. – 34 p.
3. Buranova, L. U. (2017). THE USE OF DEFINITE PHONETIC FEATURES IN THE CULTURE OF THE TARGET LANGUAGE. *Гуманитарный трактат*, (20), 38-39.
4. Buranova, L. U. (2017). TEACHER'S ROLE IN THE READING CLASSROOM. *Гуманитарный трактат*, (8), 49-51.
5. Baymenova, K. (2022). PISA TADQIQOTLARI DOIRASIDA O 'QUVCHILARNING KREATIV FIKRLASHINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI. *Science and innovation*, 1(B4), 582-584.
6. Baymenova, K. (2022). O'Quvchilar Funksional Savodxonligini Baholash Bo'Yicha Dasturni (Pisani) Fanlararo Bog'Liqlik Asosida O'Rganish. *Miasto Przyszlosci*, 26, 131-134.
7. Байжанов, С. Х. (2000). Методические рекомендации по совершенствованию экономических взаимоотношений между сервисными предприятиями и сельхозтоваропроизводителями различных форм собственности и составлению бизнес-плана. *Дедажанов БН, Эргашева ФИ, РОЛЬ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИХ НАВЫКОВ*, 543.
8. Qosimov, B. (2025). MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING TEZKORLIK VA KUCH JISMONIY SIFAT KO 'RSATKICH DARAJALARINING TAHLILI. *Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования*, 4(11), 82-83.
9. Zaylobidinovna, R. G. (2022). Comparative Study of the Names of Children's Games in Uzbek and English. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(8), 136-138.
10. Zokirova, S., & Xusanova, G. (2024). SOSIOLINGVOMADANIYATSHUNOSLIK KONTEKSTIDA BOLALAR O'YINLARI TUSHUNCHASI. *Farg'ona davlat universiteti*, (3), 547-547.
11. Ospanova, F. B. OPTIMISATION OF TRANSACTION COSTS IN AGRICULTURE OF THE REPUBLIC OF KARAKALPAKSTAN THROUGH CLUSTERING OF AGRARIAN SPHERE. *Science and Education in Karakalpakstan ISSN 2181-9203*, 205.